

# SAN SEBASTIAN, 1968

Bacsó Péter beszámolója

A nemrégiben lezajlott XVI. San Sebastian-i Nemzetközi Filmfesztiválon — mint ismeretes — hazánkat Bacsó Péter *Nyár a hegyen* című filmje képviselte. A fesztivál zsűrijében helyet foglalt a tavalyi seregszemlén díjat nyert *Szevasz Vera* alkotója: Herskó János, és a magyar delegáció tagjaként nagy népszerűségnek örvendett a spanyol tengerparton Gyöngyösi Katalin, a *Nyár a hegyen* női főszereplője. Minthogy az idei San Sebastian-i fesztiválon egyetlen magyar újságíró sem volt jelen, Bacsó Pétert kértük fel, hogy számoljon be a fesztiválon látott filmekről.

— A San Sebastian-i fesztivál zsűrijének elnöke Miguel Angel Asturias, a Nobel-díjas guatemalai író volt. A legizgalmasabb film pedig a nagydíjjal kitüntetett *Egy hosszú nap vége* című, Peter Collinson rendezésében készült angol film. A második világháború idején játszódó drámai alkotás hősei egy különleges ejtőernyős felderítő osztag életben maradt tagjai, a film története: a járőr egyetlen napjának eseménysorozata. A főszereplő, David Hamming egy meggyőződéses pacifistát alakít, aki ebben a végletes szituációban arra kényszerül, hogy több embert különféle raffinált módokon megöljön. A film helyenként erősen naturalista, de kétségkívül óriási drámai erejű, következetes háborúellenes mondanivalójú, szuggesztív alkotás. Hatását

fokozza a nagyszerű fényképezés, mely maximálisan kihasználja a színesfilm lehetőségeit. A kirobbanó tehetségű rendezőt, a mindössze huszonhatéves Peter Collingsont joggal tekintik az angol filmgyártás nagy reménységének.

— Nagyon szép, gyöngéd lírai alkotás a svédek gyerekkönyve, a *Hugo és Josefina* (Kjell Grede rendezése), amely az elsőfilmesek díját nyerte el. Érdekes alkotás a csehek második díjjal kitüntetett *Dita Saxova* című versenyfilmje, amely egy Auschwitzből visszatért zsidó lány lélektani drámája. A film főszerepét a Jancsó Csillagosok, katonák című művéből nálunk is jól ismert fiatal lengyel színésznő, Kristyna Mykolajewska játssza, rendező Antonin Moskalyk.

Claude Rich nyerte a legjobb férfialakítás díját Alain Resnais *Szerettek, szerettek* című filmjében játszott szerepéért





Kristyna Mykolajewska játssza a főszerepet Antonin Moskalyk: Dita Saxova című filmjében

— Természetesen a San Sebastian-i fesztiválon is jelen voltak a milliárdos költségvetéssel készült, világsztárokat felsorakoztató amerikai kommersz-filmek — Sidney Poitier személyesen is eljött a fesztiválra —, de maguk a filmek unalmasak, hozszadalmassak és érdektelenek voltak. Jól kifejeződött ez a zsüri és a közönség reagálásában is: egyetlen ilyen szuperprodukció sem kapott díjat, mert a fesztiválközönség is, a zsüri is a korszerű társadalmi problémákat elemző, művészi törekvésű filmeket részesítette előnyben.

— Meglehetősen eklektikus filmekkel jelentkeztek a franciák, akik eredetileg Cannesra szánt, de ott — az ismert okok miatt — vetítésre nem került filmjeiket hozták San Sebastianba. Nagy csalódást okozott Alain Resnais új filmje, a *Szeretlek, szeretlek*, amely a kitűnő rendező előző alkotásainak erőtlen utánérzése. Ez is idő-játékos film: arról szól, hogy

egy öngyilkosságot elkövetett haladokló férfi újra átéli életének legkritikusabb fordulópontjait. Sajnos, a film meglehetősen kusza, zűrözaváros, alig érthető. Avatag, ásatag szerelmi történet a másik francia film, a Dominique Delouche rendezésében, egy Stefan Zweig novellából készített *24 óra egy asszony életéből* című film, Danielle Darrieux és Robert Hoffmann főszereplésével.

— Annál mulatságosabb volt viszont az olaszok versenyfilmje, a *Lány a pisztollyal*. A Monicelli rendezésében, Monica Vitti főszereplésével készült vidám történet azt eleveníti meg, hogy egy szicíliai lány, akit egy férfi megerőszakolt, bosszúra vágyva, revolverrel Angliáig üldözi támadóját, aztán Londonban lassanként megfelelkezik eredeti „úticéljáról”, és a középkorias felfogású szicíliai vadócból modern európai nővé alakul... Monica Vitti a legjobb női alakítás díját nyerte ezzel a filmmel.

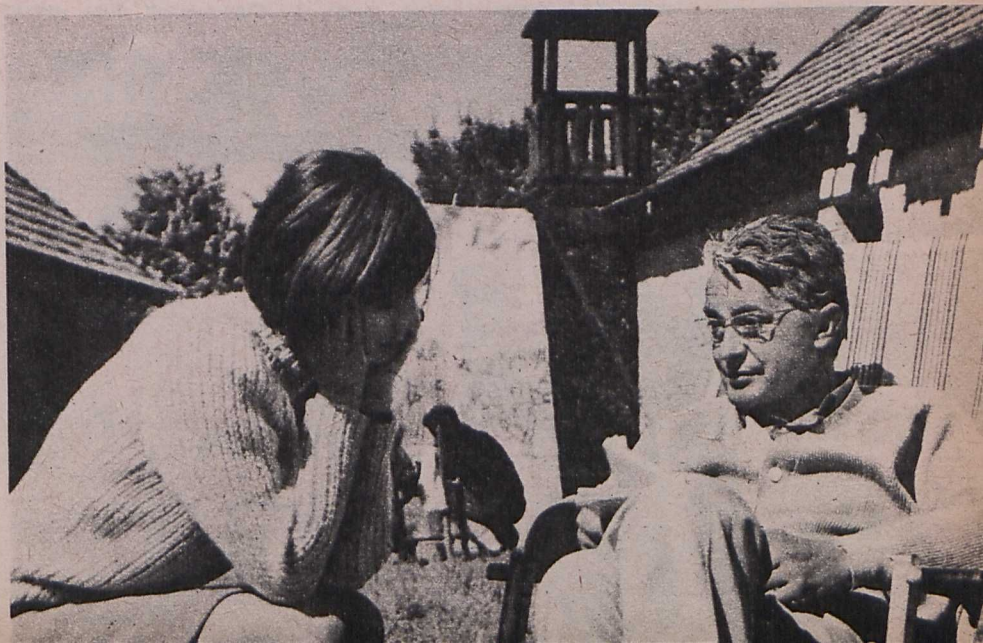


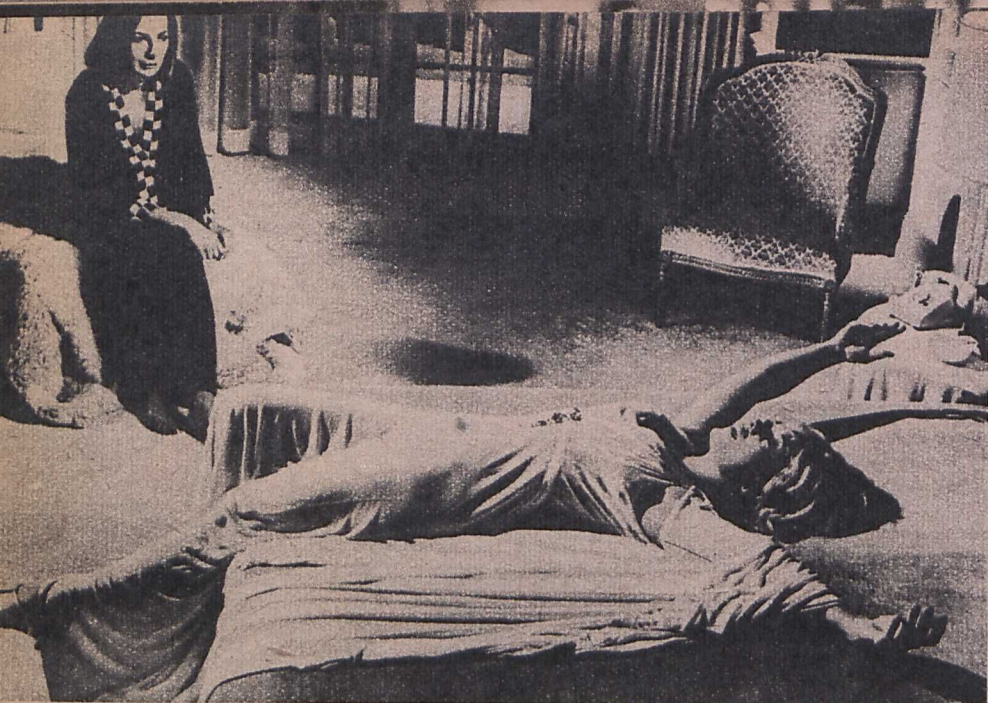
Egy hosszú nap vége — jelenet az angol Peter Collinson nagydíjas filmjéből. Jobb-  
szélen a főszereplő: David Hammings

— Végül feltétlenül meg kell em-  
lékezni a San Sebastian-i fesztivál  
talán legmaradandóbb élményt nyúj-  
tó filmjéről, a Franco Zeffirelli ren-  
dezte *Romeó és Júlia*-ról, amelyet

versenyen kívül mutattak be. Izgal-  
masan modern, gyönyörű film; egy  
tizenöt éves lány — Olivia Hussey —  
játssza a főszerepét. A film feltalá-  
lása óta készült legteljesebb, s leg-

Gyöngyössy Katalin és Mensáros László a *Nyár a hegyen* című magyar verseny-  
filmben





Kim Novak — Robert Aldrich filmjében, az amerikai Lylah Clare legendájában

eredetibb Shakespeare-megfilmesítések egyike ez a remekmű.

— *Olvastuk, hogy Bacsó Péter filmje, a Nyár a hegyen három elismerésben is részesült San Sebastianban: a hivatalos második díj mellett elnyerte a Filmtrók Szövetségének Díját és az Ifjúság Díját is. Hallhatnánk valamit a film spanyolországi visszhangjáról?*

Bacsó válasz helyett néhány újságkivágást tesz az asztalra. A *Pueblo* című lap cikkének címe: „A magyar versenyfilm, a *Nyár a hegyen*, a legsikeresebb filmek egyike.” Néhány mondat a cikkből: „Egyike ez a legjobb filmeknek a ritmus, a fényképezés és a téma szempontjából... Bacsónak szerencséje volt, hogy olyan kiváló színésszel rendelkezett; mint

Jelenet Az alárendeltek című versenyfilmből, amely a „Ciné-nuevo” díjat nyerte San Sebastianban



# DANK

# CINEMA



# THEATRE



Monica Vitti nyerte a legjobb női alakítás díját, Mario Monicelli *Lány a pisztollyal* című filmjének főszerepéért

Mensáros László, aki valóságosan, mélyen és rokonszenvesen eleveníti meg az érett doktort, a történet és a mondanivaló központi figuráját. A jó alakú és vonzó arcú Gyöngyössy Katalin jól érzékeli az előítéletektől mentes lány szerepét. Hosszú ováció fogadta a filmet, valamint rendezőjét a vetítés végén.”

Az *El Diario Vasco* cikkéből: „A *Nyár a hegyen* jó alkotása a fellen-

dülő magyar filmművészetnek, olyan kitűnő rendező műve, mint Bacsó Péter... Bacsó azt a párhuzamot mutatja be, ami szerelem és politika között létezhet... A három főszereplő a valóságos életből való... és nem tehetünk mást, mint azt, hogy csodáljuk ezt a nagyszerű rendezői választást és azt, amit mindegyikük adni tudott.”

ZS. I.

Sidney Pollier — Daniel Mann *Ivy* szerelméért című filmjében

